

Suomen ensimmäiset kansalliset tietomallivaatimukset julkistettiin tänään

Senaatti-kiinteistöjen vuonna 2007 julkaisemat tietomallivaatimukset ovat laajentuneet neljällä täysin uudella osalla. Rakentamisen ja kiinteistön ylläpidon lisäksi Suomen ensimmäiset kansalliset tietomallivaatimukset koskevat nyt myös projektin hallintaa ja energia-analyysijä. Tietomallivaatimusten tavoitteena on yhdenmukaistaa ja vakinaistaa rakentamisen toimintatapoja.

Nyt päivitetyt ja laajennetut tietomallivaatimukset syntyivät Rakennustietosäätiön vetämän, vuoden 2011 aikana toteutetun [COBIM-hankkeen](#) tuloksena. Hanke tehtiin tiiviissä yhteistyössä muun muassa Senaatti-kiinteistöjen, Suomen johtavien suunnittelutoimistojen, kiinteistönomistajien ja urakoitsijoiden kanssa, jotka nyt myös sitoutuvat noudattamaan vaatimuksia.

Uusien osien lisäksi tietomallivaatimusten vanhat ohjeet kirjoitettiin uudelleen ja niiden sisältöä laajennettiin.

Yleiset tietomallivaatimukset ovat kansainvälisestikin täysin uudenlainen lähestymistapa alan yhteistyöhön. Näin laaja-alaisesti toteutettuja kansallisia tietomallivaatimuksia ei ole aikaisemmin esitelty.

– COBIM-hankkeen taustalla on ollut selkeä tarve lisätä tietomallinnuksen käyttöä. On hienoa, että Senaatti-kiinteistöjen vaatimuksia on nyt laajennettu näin isolla alan ammattilaisten joukolla, jotka myös sitoutuvat noudattamaan niitä jatkossa, sanoo COBIM-hankkeen johtoryhmän puheenjohtaja ja investoinnit-yksikön johtaja **Jukka Riikonen** Senaatti-kiinteistöiltä.

– Vaatimusten selkiytymisen ohella on tärkeää, että ne huomioivat myös kiinteistön käytön ja ylläpidon. Tavoitteena on, että tietomalleja hyödynnettäisiin koko rakennuksen elinkaaren ajan. Malliin pystytään sisällyttämään paljon arvokasta tietoa kiinteistöstä, jota olisi muuten melkein mahdotonta hallita, jatkaa Riikonen.

Lisää läpinäkyvyyttä

Vaatimukset määrittelevät mallinnusohjeet rakennusprosessin jokaiselle vaiheelle. Tämä tuo lisää läpinäkyvyyttä hankkeisiin, jolloin pelisäännöt siitä, miten ja mitä niissä mallinnetaan, ovat selkeämmät. Mallien sisällön selkiytyminen helpottaa niiden käyttöönottoa myös työmaalla.

– Aikaisempiin vaatimuksiin verrattuna uudet tietomallivaatimukset täsmentävät paremmin eri suunnittelualojen tietomallien sisältöä, niiden koordinoitua ja yhteensovittamista sekä rakennuttajan roolia näiden tehtävien organisoinnissa, sanoo projektipäällikkö **Marjo Peltomäki** Skanska Oy:stä.

– Tarkennettujen vaatimusten avulla rakentaja saa käyttöönsä parempia tietomalleja ja suunnitelmia, mikä vähentää virheitä ja aiempien, joskus ristiriitaistenkin mallinnusten tulkintaan käytettyä aikaa. Vaatimukset auttavat myös mallien käyttöönottoa urakkavaiheessa, kun niiden laatu paranee, toteaa Peltomäki.

Uusissa tietomallivaatimuksissa huomioidaan myös alan energiankulutuksen- sekä kestävän kehityksen tavoitteet.

– Energiasimuloinnit ovat tärkeä osa uusia tietomallivaatimuksia. Myös rakentamista koskevat energiamääräykset tiukentuvat tulevaisuudessa, sanoo Riikonen.

Avoimet standardit edellytyksenä vaatimusten käyttöönotolle

Uudet tietomalliohjeistukset vaativat myös itse tietomalleilta avoimuutta. Lisäksi tiedonjako ja yhteistyö projektiosapuolten kesken ovat välttämättömiä vaatimusten toteutumiseksi käytännössä.

Ohjelmistotaloille uudet tietomallinnusvaatimukset luovat raamin ohjelmistojen laadun ja yhteensopivuuden kehittämiseksi.

– Myös ohjelmistojen kehityksessä on huomioitava uudet vaatimukset ja yhteistyötä painottavat toimintatavat. Kun koko ala tavoittelee mallien käytön ja yhteistyön avoimuutta, voivat kaikki rakentamisen osapuolet liittyä tietomallinnusprosessiin siitä huolimatta, millaisia järjestelmiä he käyttävät, sanoo markkinointipäällikkö **Jussi Ketoja**, Tekla Oy:ltä.

Yleiset tietomallivaatimukset käyttöön alan oppilaitoksissa

Yleisten tietomallivaatimuksen käyttöönoton osalta on tärkeää, että vaatimukset otetaan mukaan myös opetussuunnitelmiin.

– Alan oppilaitokset ja täydennyskoulutustahot ottavat yleiset tietomallivaatimukset opetusohjelmiinsa. Myös palautteen saaminen uusista ohjeista on tärkeää, jotta niitä voidaan täydentää ja kehittää jatkossa, sanoo Jukka Riikonen Senaatti-kiinteistöiltä.

Tietomallivaatimukset löytyvät [Rakennustietosäätiön](#) sekä Suomen [buildingSMARTin](#) kotisivuilta. Rakennustietosäätiö laatii jokaisesta vaatimuksesta RT-kortin ja Suomen buildingSMART vastaa niiden päivityksestä.

Huhtikuun aikana vaatimuksiin saadaan mukaan myös rakennusvalvontaa koskeva osio, jota ympäristöministeriö valmistelee.

COBIM-hanke:

COBIM-hanke aloitettiin vuonna 2011 ja saatiin päätökseen vuoden 2012 alussa. Kyseessä oli Rakennustietosäätiön vetämä tietomalliohjeiden laajentamis- ja päivittämishanke. Hanke toteutettiin tiiviissä yhteistyössä Suomen rakennusalan johtavien yritysten ja muiden avaintahojen kanssa.

Hankkeen osapuolet:

Johto: Rakennustietosäätiö RTS.

Rahoittajat: Aitta Oy, Arkkitehtitoimisto Larkas & Laine Oy, buildingSMART Finland, Espoon kaupunki Tekninen palvelukeskus, Future CAD Oy, Helsingin kaupunki Asuntotuotantotoimisto, Helsingin kaupunki Tilakeskus, Helsingin yliopisto, Helsingin Yliopistokiinteistöt Oy, HUS-Kiinteistöt Oy, HUS-Tilakeskus, ISS Palvelut Oy, Kuopion kaupunki Tilakeskus, Lemminkäinen Talo Oy, M.A.D. Oy, NCC Rakennus Oy, Sebicon Oy, Senaatti-kiinteistöt, Skanska Oy, SRV Rakennus Oy, SWECO PM OY, Tampereen kaupunki, Vantaan kaupunki Tilakeskus, ympäristöministeriö.

Kirjoittajat: Finnmap Consulting Oy, Gravicon Oy, Insinööritoimisto Olof Granlund Oy, Lemminkäinen Talo Oy, NCC Rakennus Oy, Pöyry CM Oy, Skanska Oyj/VTT, Solibri Oy, SRV Rakennus Oy, Tietoa Finland Oy.

Lisätietoja:

Jukka Riikonen, investoinnit yksikön johtaja, Senaatti-kiinteistöt ja COBIM-hankkeen johtoryhmän puheenjohtaja, p. 0400 137 554, jukka.riikonen@senaatti.fi

Marjo Peltomäki, projektipäällikkö, Skanska Oy, p. 050 357 4195, marjo.peltomaki@skanska.fi

Jussi Ketoja, markkinointipäällikkö, Tekla Oyj, p. 030 66 11 838, jussi.ketoja@tekla.com

Tomi Henttinen, puheenjohtaja, buildingSMART ja toimitusjohtaja, Gravicon Oy, p. 0400 760 660, tomi.henttinen@gravicon.fi

Christer Finne, COBIM-hankkeen hankevastaava ja T&K-johtaja, Rakennustietosäätiö RTS, p. 040 5444 998, christer.finne@rakennustieto.fi